

Kadın hentbol sporcularının başarı hedefleri ve mükemmeliyetçiliklerinin ahlaktan uzaklaşmayı belirlemedeki rolü

Ferhat ÇİFÇİ¹ , Ersin BALLIKAYA²

¹Artvin Çoruh Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

²Mersin-Toroslar Hüseyin Güvercin Ortaokulu

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI: 10.5281/zenodo.7739739

Gönderi Tarihi/ Received:

Kabul Tarih/ Accepted:

Online Yayın Tarihi/ Published:

08.11.2022

11.03.2023

20.03.2023

Özet

Spor alanında katılımcıların istenmeyen tutum ve davranışlarının ortaya çıkmasını engellemek amacıyla ahlaktan uzaklaşmanın öncüllerinin belirlenmesi önemlidir. Bu çerçevede araştırmanın amacı, kadın hentbol sporcularının mükemmeliyetçi eğilimleri ve başarı hedeflerinin ahlaktan uzaklaşmalarındaki olası rolünü belirlemektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 134 kadın hentbol sporcusu ($\bar{X}_{\text{yaş}}=20,72\pm 4,10$) katılmıştır. Veriler 'Sporda Ahlaktan Uzaklaşma Ölçeği, Sporda 2x2 Başarı Hedefleri Envanteri ve Spora Özgü Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde çoklu doğrusal regresyon analizi ve pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulguları, kadın hentbol sporcularının ahlaktan uzaklaşma puanlarının ($\bar{X}=4,58\pm 1,35$) orta düzeye yakın olduğunu ortaya koymuştur. Ahlaktan uzaklaşma puanları ile ustalık yaklaşma, ustalık kaçınma, performans yaklaşma, performans kaçınma, hatalarla aşırı ilgilenme, algılanan aile baskısı ve kişisel standartlar boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ayrıca, kadın hentbolcuların ahlaktan uzaklaşmalarını yordamada başarı hedeflerinin ve mükemmeliyetçi eğilimlerinin etkisinin olmadığı bulunmuştur. Araştırma sonuçları, kadın hentbolcuların başarı hedefleri ve mükemmeliyetçi eğilimlerinin ahlaktan uzaklaşmalarında önemli bir rolü olmadığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor, ahlaktan uzaklaşma, başarı hedefleri, mükemmeliyetçilik

Role of female handball athletes' perfectionism and achievement goals in determining the moral disengagement

Abstract

In order to prevent the emergence of undesirable attitudes and behaviors of the participants in the field of sports, it is important to determine the antecedents of moral disengagement. In this context, the purpose of the research is to determine the possible role of female handball athletes' perfectionist tendencies and achievement goals in their moral disengagement. Relational screening model was used in the research. 134 female handball players ($\bar{X}_{\text{age}}=20.72\pm 4.10$) participated in the study. Data were collected using the Moral Disengagement in Sport Scale, the 2x2 Achievement Goals in Sports Inventory, and the Multidimensional Perfectionism Scale for Athletes. Multiple linear regression analysis and pearson correlation analysis were used in the analysis of the data. Research findings revealed that female handball athletes' moral disengagement scores ($\bar{X}=4.58\pm 1.35$) were close to the middle level. There was no significant relationship between moral disengagement scores and mastery approach, mastery avoidance, performance approach, performance avoidance, excessive concern with mistakes, perceived family pressure and personal standards dimensions. In addition, it was found that achievement goals and perfectionist tendencies were not effective in predicting female handball players' moral disengagement. The results of the research revealed that the achievement goals and perfectionist tendencies of female handball players did not play an important role in their moral disengagement.

Keywords: Sports, moral disengagement, achievement goals, perfectionism

Bu çalışma, 6. Uluslararası Avrasya Spor, Eğitim ve Toplum Kongresi'nde (IECSSES) sunulmuştur.

Sorumlu Yazar/ Corresponded Author: Ferhat ÇİFÇİ, E-posta/ e-mail: ferhatcifci@gmail.com

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

GİRİŞ

Spor, katılımcıların bir rekabet ortamında birbirleri ile sürekli olarak etkileşim içerisinde oldukları ve birbirlerinden etkiledikleri sosyal bir yapıdır. Bu rekabet ortamı, katılımcıların diğerlerini tebrik etmesi, onlara yardım etmesi gibi bir dizi olumlu prososyal davranışlarda bulunmasının yanında onlara karşı saldırganlık, aldatma, kural dışı davranış gibi antisosyal tutum ve davranışların da ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Kavussanu, 2008). Spor alanlarında ortaya çıkan bu anti sosyal davranışlar, katılımcıların spor performansını etkileme potansiyeline sahiptir (Soygüden & Gül, 2014; Al-Yaaribi ve ark., 2016; Stanger ve ark., 2021) ve onların suçluluk ve utanç gibi rahatsız edici duygular yaşamasını sağlamaktadır (Sheikh & Janoff-Bulman, 2010). Ancak, katılımcılar bu olumsuz duyguların yarattığı yıkıcı durumlardan kurtulmak için farklı yöntemlere başvurmaktadır (Yalçın ve ark., 2016; Uzun ve ark., 2021). Bu yöntemlerden biri de Bandura (2002) tarafından ortaya atılan ahlaktan uzaklaşma kavramıdır.

Ahlaktan uzaklaşma, sporcunun onaylanmayan davranışının ortaya çıkarabileceği rahatsız edici utanç, suçluluk gibi duyguların yanında bilişsel çelişki gibi düşüncelerin üstesinden gelmesini sağlayan bir kendini düzenleme sürecidir (Bandura, 2002). Ahlaktan uzaklaşma, kural dışı aşırı bir davranış ve davranışı düzenleyen öz tepkiler arasında aracı bir görev yaparak ahlakın engelleyici etkisini azaltmaktadır. Bu nedenle, öncüllerinin belirlenmesi spor alanlarında ahlak dışı davranışların azaltılması ya da ortadan kaldırılmasına yardım edecektir (Boardley & Kavussanu, 2008).

Spor alanında ahlaki işleyişi belirlemek için yapılan çalışmalar (Miller ve ark., 2004), sporcuların başarı hedeflerinin anti sosyal davranışların önemli bir öncülü ve yordayıcısı olduğunu belirtmektedir (Shields ve ark., 2018; Gentile ve ark., 2022). Duda (2001) ise sporda ahlaki konuları açıklamak için başarı yönelimlerinin güçlü bir teorik çerçeve sunduğunu vurgulamaktadır (Gonçalves ve ark., 2010). Ames ve Archer de (1988) bir sporcunun sportif etkinlikte belirlediği yönelim türünün, bireylerin başarı ile ilgili bilgileri ve başarı ortamlarındaki deneyimlerini nasıl yorumladıkları ve değerlendirdikleri konusunda bir çerçeve oluşturduğunu öne sürmektedirler. Bu çerçeve, başarının tanımlanması ve yeterliğin değerlendirilmesinde ustalık yönelimi ve performans yönelimi olmak üzere iki hedef yönelim türü olduğunu ve bu hedef yönelimlerinin sporcuların ahlaki tutum ve davranışlarını farklılaştırdığını ifade etmektedir (Hsu & Pan, 2018). Performans yönelimi, sporcuların nihai kazanma hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olan hile yapma gibi davranışlarda bulunma ihtimallerini yükseltirken en iyi performansa ulaşmayı hedefleyen görev yönelimli sporcuların

bu davranışlarda bulunma olasılığını azaltmaktadır (Duda ve ark., 1991). Geçmişte yapılan araştırmalar da sporda hedef yönelimleri ile ahlaki davranışların birbiri ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, Boardley ve Kavussanu (2009), hokey ve netbol oyuncuları üzerinde bir araştırma yürütmüş ve sporcuların algıladığı ustalık yöneliminin ahlaki davranışlar üzerinde olumlu etkileri olduğunu, performans yöneliminin ise ahlaki davranış üzerinde olumsuz etkileri olduğunu rapor etmiştir. Diğer bir deyişle, ahlaki çözülme her iki etkinin aracısı olarak görev yapmaktadır. Bir başka çalışmada da Boardley ve Kavussanu (2010) sporcuların hedef yönelimi, ahlaki uzaklaşma ve anti sosyal davranışlar arasındaki ilişkileri incelemiş ve ahlaki uzaklaşmanın performans yöneliminin anti sosyal davranışlar üzerindeki etkilerine aracılık ettiğini ortaya koymuştur. Her iki çalışma da sporcuların anti sosyal davranışlarla ilgili kendi kendilerini izlemelerinden vazgeçmek için psikososyal ahlaki uzaklaşma mekanizmasını kullanacaklarını, ahlaktan uzaklaşma düzeylerinin ise hedef yönelimlerinden veya algılanan güdüsel iklimden etkilendiğini öne sürmektedir (Hsu & Pan, 2018).

Sporda ahlaktan uzaklaşmayla ilgili bir başka değişken de mükemmeliyetçiliktir. Mükemmeliyetçilik, ulaşılması güç gerçek dışı hedefler belirleme ve bu hedeflere erişme çabası olarak tanımlanmaktadır (Slade & Owens, 1998). Flett ve Hewitt (2016) sporda mükemmeliyetçiliğin sporcuların aşırı kazanma ve diğerlerinden daha iyi performans gösterme istek ve arzularını tetiklemesi nedeniyle istenmeyen ahlak dışı davranışlara yol açma potansiyeline sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu tür davranışlar, sporcuların ahlaktan uzaklaşarak diğerlerine zarar verme veya onları dezavantajlı duruma getirme potansiyeline sahip anti sosyal eylemlerin oluşmasına neden olmaktadır. Sınırlı sayıda deneysel çalışma, mükemmeliyetçiliği anti sosyal davranışlarla ilişkilendiren kanıtlar ortaya koymuştur. Hardwick ve arkadaşları (2022) yüksek mükemmeliyetçilik eğilimine sahip sporcuların ahlaki uzaklaşma olasılıklarının daha yüksek olacağını belirtmiştir. Atkinson ve arkadaşları (2022) tekerlekli sandalye sporcularında mükemmeliyetçi eğilimlerin ahlaktan uzaklaşmanın önemli bir öncülü olduğunu belirtmiştir. Hadley (2015) ise yürüttüğü araştırmada, genç basketbolcuların mükemmeliyetçilik eğilimlerinin anti sosyal davranışları tetiklediğini rapor etmiştir.

Ahlaktan uzaklaşma, spor ortamında sporcuların istenmeyen ahlak dışı davranışları sergilemesini kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle, ilişkili olduğu faktörlerin belirlenmesi önemlidir. Bu araştırmada, ahlaktan uzaklaşma ile başarı hedefleri ve mükemmeliyetçi eğilimlerinin ilişkili olduğu varsayılmaktadır. Ancak alanyazın incelendiğinde, sporcuların

ahlak dışı davranışları ile ilgili yapılan az sayıdaki araştırmanın ahlaktan uzaklaşmadan ziyade sportmenlik, anti sosyal davranışlar, sportmenlik dışı davranışlar gibi değişkenler üzerine odaklandığı göze çarpmaktadır. Ayrıca sporcuların ahlaktan uzaklaşmalarında başarı hedefleri ile mükemmeliyetçi eğilimlerinin aracılık edip etmediğini ele alan araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda mevcut araştırmanın amacı, Türk kadın hentbol sporcularının başarı hedefleri ile mükemmeliyetçi eğilimlerinin ahlaktan uzaklaşma davranışını belirlemedeki rolünü ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Araştırma modeli

Bu araştırma, kadın hentbol sporcularının başarı hedefleri ve mükemmeliyetçi eğilimlerinin ahlaktan uzaklaşma davranışını yordayıp yordamadığını ortaya koymak amacıyla planlanmış betimsel bir çalışma olup ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir.

Evren-örneklem

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 sezonunda Türkiye Kadınlar Hentbol 2. Ligi'nde mücadele eden 21 kadın hentbol takımı sporcuları oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 12 farklı takımda aktif olarak hentbol oynayan 134 kadın hentbol sporcusu oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 16 ile 34 arasında değişmekte ve yaş ortalamaları $20,72 \pm 4,10$ 'dur. Araştırmaya katılan sporcuların spor yaşı 3 yıl ile 21 yıl arasında değişmekte ve %20,15'i 1-5 yıl, %54,48'i 6-10 yıl, %17,16'sı 11-15 yıl, %8,21'i ise 16 yıl ve üstü spor deneyimine sahiptir. %35,08'i lisede, %41,79'u ise üniversitede öğrenimini sürdürmektedir. Katılımcıların seçiminde 'uygun örnekleme yöntemi' kullanılmıştır. Araştırmada, hentbol 2. liginin deplasmanlı olması, takımların farklı illerde bulunması ve belirli bir zamanda çalışmaya katılmaya gönüllü sporculara ulaşmadaki zorluklar nedeniyle bu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar, araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada çalışmanın etik açıdan uygunluğu için Artvin Çoruh Üniversitesi Etik Kuruluna başvuru yapılmış ve 28.04.2020 tarih ve E.5208 sayılı kararı ile 'etik kurul izni' alınmıştır.

Veri toplama araçları

Araştırmada katılımcıların ahlaktan uzaklaşma davranışları, başarı hedefleri ve mükemmeliyetçi eğilimlerine ilişkin veriler 'Sporda Ahlaktan Uzaklaşma Ölçeği, Sporda 2x2 Başarı Hedefleri Envanteri ve Spora Özgü Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Demografik bilgiler ise araştırmacıların hazırlamış olduğu kişisel bilgi formu kullanılarak elde edilmiştir. Bu form katılımcıların yaşı, spor yaşı ve öğrenim durumuna ilişkin 3 sorudan oluşmaktadır.

Sporla ahlaktan uzaklaşma ölçeği: Spor ortamında ahlaktan uzaklaşma tutumunu saptamak için Boardley ve Kavussanu'nun (2008) geliştirdiği ölçek, Türkçeye Gürpınar (2015) tarafından uyarlanmıştır. Ölçek, 7'li likert formda olup tek faktörlü bir yapıdadır. Ölçek, 8 maddeden oluşmakta ve tüm maddeler olumsuzdur. Alınan yüksek puanlar, sporcunun ahlaktan uzaklaşma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Ölçeğin güvenilirliğine Cronbach's Alpha iç tutarlık katsayısı ile bakılmış ve 0,77 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışma için güvenilirlik 0,82 bulunmuştur.

Sporla 2x2 başarı hedefleri envanteri: Araştırmada katılımcıların başarı hedefleri için Conroy ve arkadaşlarının (2003) geliştirdiği ve Türk sporcuları için Kazak-Çetinkalp'ın (2009) uyarladığı Başarı Hedefleri Envanteri kullanılmıştır. Envanter, 7'li likert biçiminde hazırlanmış 12 maddeden oluşmaktadır. Envanterin dört alt faktörü bulunmaktadır. Türk sporcuları üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında ustalık yaklaşma alt faktörü için Cronbach's Alpha iç tutarlık katsayısı 0,89, ustalık kaçınma faktörü için 0,77, performans yaklaşma faktörü için 0,81 ve performans kaçınma faktörü için ise 0,69 bulunmuştur (Kazak-Çetinkalp, 2009). Bu çalışma için envanterin Cronbach's Alpha iç tutarlık katsayıları sırasıyla 0,95, 0,82, 0,90 ve 0,80 hesaplanmıştır.

Spora özgü çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeği: Araştırmada katılımcıların mükemmeliyetçilik eğilimlerini belirlemek için Dunn ve arkadaşlarının (2002) geliştirdiği ve Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını Çepikkurt'un (2011) yaptığı mükemmeliyetçilik ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, 3 faktörlü olup 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, 5'li likert bir yapıya sahiptir. Ölçeğin Türk sporcuları üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında hatalarla aşırı ilgilenme faktörü için Cronbach's Alpha iç tutarlık katsayısı 0,77, kişisel standartlar faktörü için 0,67 ve algılanan aile baskısı faktörü için 0,81 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ise sırasıyla 0,85, 0,84 ve 0,79 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin toplanması

Araştırmada katılımcılara veri toplama araçlarını uygulamak için hentbol 2. liginde mücadele eden takımların yönetici veya antrenörleri ile görüşülmüştür. Görüşme sonrası onay veren 12 takımın antrenörüne veri toplama araçları gönderilmiştir. Antrenörler, antrenman öncesi veri toplama araçlarını sporculara dağıtmış ve telefon bağlantısı ile araştırmacının sporculara araştırmayla ilgili gerekli bilgilendirme yapması sağlanmıştır. Bu bilgilendirmede özellikle katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu, bilgilerinin hiçbir şekilde araştırmacılar dışında kimse ile paylaşılmayacağı ve veri toplama araçlarının doldurulması öncesinde

yönergenin dikkatli bir şekilde okunması gerektiği ifade edilmiştir. Kişisel bilgi formu ve ölçekler sporculara dağıtılarak gönüllü sporcuların doldurması sağlanmıştır. Veri toplama araçları, sporculara spor salonunda toplu olarak uygulanmıştır.

Verilerin analizi

Araştırmada verilerin analizinde öncelikle tanımlayıcı istatistikler incelenmiştir. Veriler, çoklu doğrusal regresyon analizi ve pearson momentler çarpımı korelasyon analizi ile çözümlenmiştir. Ancak, analiz öncesi normallik, doğrusallık, çoklu bağlantılılık gibi regresyon analizi varsayımları incelenmiştir. Yine, veri setindeki uç değerler mahalanobis uzaklığıyla değerlendirilmiş ve uç değerlere sahip olduğu tespit edilen 9 katılımcıya ait veri analiz dışı bırakılmıştır. Veri analizi, SPSS 23 yazılımı yardımıyla gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya katılan kadın hentbolcuların başarı hedefi, mükemmeliyetçi eğilimleri ve ahlaktan uzaklaşma ölçek ve alt ölçeklerinde aldıkları puanlara ilişkin ortalama ve standart sapmaya ilişkin değerler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların ölçek ve alt ölçek puanlarına ilişkin betimsel analiz sonuçları

Ölçekler	n	$\bar{x} \pm s.s.$
Ahlaktan Uzaklaşma	134	4,58 ± 1,35
Ustalık Yaklaşma	134	3,59 ± 2,42
Ustalık Kaçınma	134	3,77 ± 1,65
Performans Yaklaşma	134	3,81 ± 2,02
Performans Kaçınma	134	4,00 ± 1,71
Kişisel Standartlar	134	3,01 ± 1,09
Algılanan Aile Baskısı	134	3,21 ± 1,03
Hatalarla Aşırı İlgilenme	134	3,09 ± 1,09

Tablo 1’de verilen sonuçlar, kadın hentbol sporcularının ahlaktan uzaklaşma puanlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Katılımcıların ustalık yaklaşma, ustalık kaçınma, performans yaklaşma ve performans kaçınma alt ölçeği ortalama puanlarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Katılımcılar, en yüksek başarı hedefi puanı performans kaçınma alt ölçeğinden almıştır. Ayrıca katılımcıların en yüksek mükemmeliyetçi eğilimi puanını algılanan aile baskısı alt ölçeğinden aldıkları ve kişisel standartlar, algılanan aile baskısı ve hatalarla aşırı ilgilenme alt ölçek ortalama puanlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların ahlaktan uzaklaşma puanları ile başarı hedefleri ve mükemmeliyetçilik puanları arasındaki korelasyon analizi sonuçları

Ölçekler	Ahlaktan Uzaklaşma	
	r	p
Uсталık Yaklaşma	-0,106	0,111
Uсталık Kaçınma	0,061	0,241
Performans Yaklaşma	-0,089	0,153
Performans Kaçınma	0,035	0,343
Kişisel Standartlar	-0,129	0,068
Algılanan Aile Baskısı	0,020	0,411
Hatalarla Aşırı İlgilenme	0,045	0,301

Araştırmaya katılan kadın hentbol sporcularının ahlaktan uzaklaşma ölçeği puanları ile mükemmeliyetçilik eğilimleri ve başarı hedefleri alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla korelasyon analizi yapılmış ve katılımcıların ahlaktan uzaklaşma ölçeği puanları ile mükemmeliyetçilik ve başarı hedefleri alt ölçek puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların ahlaktan uzaklaşma davranışının yordanmasına ilişkin analiz sonuçları

Ölçekler	B	s.h.	β	t	p
Uсталık Yaklaşma	-0,076	0,119	-0,137	-0,641	0,523
Uсталık Kaçınma	0,135	0,094	0,165	1,434	0,154
Performans Yaklaşma	-0,096	0,137	-0,144	-0,702	0,484
Performans Kaçınma	0,187	0,121	0,236	1,545	0,125
Kişisel Standartlar	-0,161	0,165	-0,130	-0,979	0,330
Algılanan Aile Baskısı	-0,080	0,189	-0,061	-0,422	0,674
Hatalarla Aşırı İlgilenme	0,035	0,159	0,029	0,223	0,824

R = 0,251; R² = 0,011; Durbin Watson = 1,681; F_(7, 133) = 1,205; p = 0,305

Araştırmada kadın hentbol sporcularının mükemmeliyetçi eğilimleri ve başarı hedeflerinin ahlaktan uzaklaşma davranışını belirlemedeki rolünü belirlemek için analiz yapılmıştır. Bulgular, mükemmeliyetçiliğin kişisel standartlar, hatalarla aşırı ilgilenme ve algılanan aile baskısı alt ölçekleri ile başarı hedeflerinin ustalık yaklaşma, ustalık kaçınma, performans yaklaşma ve performans kaçınma alt ölçeklerinin kadın hentbol sporcularının ahlaktan uzaklaşma davranışını yordamadığını ortaya koymuştur (R= 0,251; R²=0,011; F_(7, 133)=1,205; p= 0,305).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Kadın hentbol sporcularının başarı hedefleri ve mükemmeliyetçi eğilimlerinin ahlaktan uzaklaşmasını yordama gücünü ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada, ahlaktan uzaklaşma ile başarı hedeflerinin ustalık yaklaşma, ustalık kaçınma, performans yaklaşma, performans kaçınma alt boyutları arasında ilişki bulunmamıştır. Ayrıca ustalık yaklaşma, ustalık kaçınma, performans yaklaşma, performans kaçınmanın ahlaktan uzaklaşma değişkenini yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada ustalık yaklaşma, ustalık kaçınma, performans yaklaşma, performans kaçınma hedef yönelimlerinin ahlaktan uzaklaşma davranışı ile ilişki olmadığına ilişkin araştırma bulguları daha önce yapılan bazı araştırma bulgularıyla farklılık göstermektedir. Sarı ve Deryahanoğlu (2019) basketbol, futbol, hentbol ve voleybol sporcuları ile yaptığı çalışmada ahlaktan uzaklaşma ile performans ve ustalık yönelimi arasında ilişki olduğu tespit etmiştir. Kavussanu ve arkadaşları (2020) performans yönelimi yüksek futbolcuların ahlaktan uzaklaşarak doping olarak nitelendirilen yasaklanmış maddeleri kullanma olasılıklarının daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Benzer şekilde Ommundsen ve arkadaşları (2003) ile Işım ve arkadaşları (2015) da başarı hedefleri özellikle performans odaklı olarak belirleyen futbolcuların ahlak dışı davranışlar sergilemeye daha yatkın olduğunu ve sportmenlik davranışı sergileme ihtimali daha düşük olduğunu rapor etmiştir. Miller ve arkadaşları (2004) ise rekabetin olduğu spor ortamlarında, sporcuların başarı hedeflerinin düşük ahlaki işlevsellik, hile yapma gibi istenmeyen davranışlarla ilişkili olduğunu belirtmiştir. Stanger ve arkadaşları (2018) futbol, basketbol, Amerikan futbolu çim hokeyi sporcuları ile yaptığı çalışmada ustalık ve performans yöneliminin ahlaki uzaklaşma yoluyla anti sosyal davranışları yordadığını ortaya koymuştur.

Spor alanında yapılan çalışmaların ahlak dışı davranışlardan ziyade sportmenlik, antisosyal davranışlar, sportmenlik dışı davranışlar gibi değişkenler üzerine odaklandıkları göze çarpmaktadır. Örneğin; Kavussanu ve Ntoumanis (2003) basketbol futbol, hokey ve ragbi sporu yapan ego yönelimli üniversiteli öğrencilerle yürüttükleri çalışmalarında sporcuların ahlaki işlevlerinin düşük olduğunu rapor etmiştir. Kavussanu ve Spray (2006) futbol oynayan genç sporcularda yaptığı çalışmada, algılanan performans yönelimli motivasyon ikliminin ahlaki işlevin düşük düzeyi ile ilişkili olduğunu ortaya koymuşlardır. Boardley ve Kavussanu (2010) ise yaptıkları çalışmada ise görev yönelimli erkek futbolcuların antisosyal davranışlarının düşük olduğunu rapor etmişlerdir. Vansteenkiste ve arkadaşları (2010) ise yaptıkları çalışmada performans yaklaşmanın ve anti sosyal davranışlar arasında pozitif ilişki olduğunu bildirmiştir. Hodge ve Lonsdale, (2011) görev yöneliminin anti sosyal davranışları ve sportmenlik dışı davranışları negatif yönde yordadığını belirtmiştir. Benzer şekilde Boardley ve Kavussanu (2009) performans yöneliminin sporcuların anti-sosyal davranışlarını arttırdığı rapor etmiştir. Gutierrez ve Ruiz (2009) algılanan performans yöneliminin sporcuların sportmen tutum ve eylemlerini olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Bu araştırma sonuçları ile araştırma bulgusu çelişmektedir. Bu farklılık mevcut çalışmanın lise ve üniversite öğrenimine devam eden amatör olarak spor yapan katılımcılar ile yürütülmüş olmasından kaynaklanıyor

olabilir. Nitekim araştırmalar incelendiğinde, sporcuların hedef yöneliminin yanında onların sporculuk düzeyinin de ahlaktan uzaklaşmalarına etki edebilecek önemli bir etken olduğu vurgulamaktadır. Örneğin, Visek ve Watson (2005) spora katılım düzeyi yükseldikçe sporcuların ahlak dışı davranışları meşrulaştırılabileceğini belirtmiştir. Spora yeni başlayan özellikle genç sporcuların genelde oyun ve bireysel gelişim amacıyla spor yaparken üst düzey profesyonel sporcular ne olursa olsun kazanmak amacıyla spor yaptığını ifade etmiştir. Ayrıca, fair play'in müsabakayı kazanmak ya da bir üst tura yükselmek kadar önemli olmadığını vurgulamıştır (Visek & Watson, 2005).

Araştırmada kadın hentbol sporcularının ahlaktan uzaklaşmaları ile mükemmeliyetçiliğin kişisel standartlar, algılanan aile baskısı ve hatalarla aşırı ilgilenme alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Diğer bir ifadeyle, kişisel standartlar, algılanan aile baskısı ve hatalarla aşırı ilgilenmenin kadın hentbol sporcularında ahlaktan uzaklaşmayı yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgunun aksine Atkinson ve arkadaşları (2022) tarafından yapılan yakın tarihli bir çalışmada tekerlekli sandalye sporcularının mükemmeliyetçi eğilimlerinin ahlaktan uzaklaşmayı yordadığını ortaya koymuştur. Çifçi ve arkadaşları (2017) farklı bireysel ve takım sporcuları ile yaptıkları çalışmada ahlaktan uzaklaşma ile kişisel standartlar arasında negatif, algılanan aile baskısı ve hatalarla aşırı ilgilenme ile pozitif yönde anlamlı ilişkili bulunmuştur. Benzer şekilde Bao ve arkadaşları (2015) güvenli aile ilişkisi ile ergenlerin hissettikleri suçluluk arasında negatif ilişki olduğu ve ortaya çıkan bu ilişkide ahlaktan uzaklaşma davranışının aracı rolünün olduğu belirtmiştir. Buna karşılık, Stoeber ve arkadaşları (2017) mükemmeliyetçi inanç türlerinin davranışları farklı şekilde etkilediğini ifade etmiştir. Araştırmacılar, her mükemmeliyetçinin başkalarına düşmanlık hissetmediğini vurgulamıştır. Ayrıca mükemmeliyetçilik duyarsızlık, aldatma, saldırgan davranış ve makyavelizm ile negatif ilişkiler göstermiştir (Stoeber, 2014; Stoeber, 2015). Bu nedenle, bu bulgu, mükemmeliyetçi eğilimler ile ahlaktan uzaklaşma arasında anlamlı bir bağ olmadığını öne sürebilir, çünkü bu tür mükemmeliyetçi inancı benimseyen sporcular, spor sırasında ahlaktan uzaklaşmayabilirler (Atkinson ve ark., 2022).

Sonuç olarak, bu araştırmanın bulguları, kadın hentbol sporcularının başarı hedefleri ve mükemmeliyetçilik eğilimlerinin ahlaktan uzaklaşmanın yordayıcısı olmadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, kadın hentbol sporcularının ahlaktan uzaklaşma puanlarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur.

Öneriler

Bu çalışma alana yeni ve güncel araştırma sonuçları sunması açısından önemli görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda sporcuların ahlaktan uzaklaşma eğilimlerinin azaltılması için aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Spor alanlarında etik ve ahlak anlayışını benimsetmek amacıyla sporcular için eğitimler düzenlenebilir.
- Sporculara sporda dürüstlük, saygı, dostluk, hoşgörü, dayanışma, empati, sportmenlik ve fair-play gibi davranışların önemine ilişkin seminerler verilebilir.
- Sporun sporcular dışındaki yönetici, antrenör, ebeveyn gibi sporun diğer paydaşlarının ahlak dışı davranışlara karşı duyarlılıklarının artırılmasına yönelik panel gibi bilgilendirici etkinlikler yapılabilir.
- Spor alanlarında sporun tüm paydaşlarında etik ve ahlak bilincini oluşturmak için Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığının işbirliğiyle eğitim politikaları geliştirilebilir.
- Yazılı ve görsel medyada sporda ahlaki davranışları teşvik edici yazılar yazılabilir, programlara yer verilebilir.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Sport is a social structure in which participants interact and influence each other in a competitive environment. This competitive environment causes the participants to perform a series of positive prosocial behaviors such as congratulating and helping others, as well as antisocial attitudes and behaviors such as aggression, cheating, and illegal behavior towards them (Kavussanu, 2008). It is important to determine the antecedents of moral disengagement in order to prevent the emergence of these antisocial behaviors of the participants in the field of sports. Studies conducted to determine moral functioning in the field of sports (Miller et al., 2004) state that the achievement goals of athletes are an important antecedent and predictor of antisocial behaviors. Previous studies have also revealed that goal orientations and moral behaviors are related to each other in sports. For example, Boardley and Kavussanu (2009) conducted a study on hockey and netball players and reported that the mastery orientation perceived by the athletes had positive effects on moral behavior, while performance orientation had negative effects on moral behavior. Another variable related to moral disengagement in sports is perfectionism. Perfectionism is defined as the effort to set unrealistic goals that are difficult to reach and to reach these goals (Slade & Owens, 1998). Flett and Hewitt (2016) stated that perfectionism in sports has the potential to lead to undesirable immoral behaviors because it triggers the desire and desire of athletes to win excessively and perform better than others. In line with this information, it is

the hypothesis of this research that the achievement goals and perfectionist tendencies of the athletes will predict moral disengagement. In this context, the purpose of the research is to determine the possible role of female handball athletes' perfectionist tendencies and achievement goals in their moral disengagement.

METHOD

This research is a descriptive study designed to reveal whether the achievement goals and perfectionist tendencies of female handball athletes predict moral disengagement behavior. 134 female athletes ($\bar{X}_{age}=20.72\pm 4.10$) playing in the 2nd league of handball participated in the study. Participants were included in the study with convenient sampling method. In the study, data on participants' moral disengagement behaviors, achievement goals and perfectionist tendencies were collected using the 'the Moral Disengagement in Sport Scale, the 2x2 Achievement Goals in Sports Inventory, and the Multidimensional Perfectionism Scale for Athletes'. Demographic information was obtained by using the personal information form prepared by the researchers. Multiple linear regression analysis and Pearson correlation analysis were used in the analysis of the data. Data analysis was performed with the help of SPSS 23 software.

RESULTS

Research findings revealed that female handball athletes' moral disengagement scores ($\bar{X}=4.58\pm 1.35$) were moderate. There was no significant relationship between moral disengagement scores and mastery approach, mastery avoidance, performance approach, performance avoidance, excessive concern with mistakes, perceived family pressure and personal standards dimensions ($p>0.05$). In addition, it was found that achievement goals and perfectionist tendencies were not effective in predicting female handball players' moral disengagement ($R^2= 0.01$; $p >0.05$).

DISCUSSION and CONCLUSION

This research was conducted in order to reveal the predictive power of female handball athletes' achievement goals and perfectionist tendencies to moral disengagement. According to the research findings, no relationship was found between moral disengagement and the sub-dimensions of mastery approach, mastery avoidance, performance approach, performance avoidance. In addition, it was concluded that mastery approach, mastery avoidance, performance approach, performance avoidance did not predict the variable of moral disengagement. This finding differs from research findings in national and international literature (Ommundsen et al., 2003; Miller et al., 2004; Stanger et al., 2018; Sarı & Deryahanoğlu, 2019; Kavussanu et al., 2020).

Another finding of the study showed that there was no significant relationship between female handball athletes' moral disengagement and perfectionism's sub-dimensions of personal standards, perceived family pressure, and excessive concern with mistakes. Moreover, it was concluded that personal standards, perceived family pressure, and being overly concerned with mistakes did not predict

moral disengagement in female handball players. Contrary to this finding, research findings in the literature revealed that the perfectionist tendencies of athletes predicted moral disengagement (Bao et al., 2015; Çifçi et al., 2017; Atkinson et al., 2022).

As a result, these research findings reveal that female handball athletes' achievement goals and perfectionism tendencies are not predictors of moral disengagement. In addition, it was found that female handball players' moral disengagement scores were moderate. In order to reduce the tendency of athletes to moral disengagement, trainings can be organized for athletes in order to adopt an understanding of ethics and morality in sports fields. Informative activities such as panels can be held to increase the sensitivity of other sports stakeholders such as managers, trainers and parents, other than athletes, against unethical behaviors. Educational policies can be developed in cooperation with the Ministry of Youth and Sports and the Ministry of National Education in order to create ethical and moral awareness in all sports stakeholders. In the written and visual media, articles encouraging moral behavior in sports can be written and programs can be included.

KAYNAKLAR

- Al-Yaaribi, A., Kavussanu, M., & Ring, C. (2016). Consequences of prosocial and antisocial behavior for the recipient. *Psychology of Sport & Exercise*, (26), 102–112. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2016.06.012>
- Ames, C., & Archer, J. (1988). Achievement goals in the classroom: Students' learning strategies and motivation processes. *Journal of Educational Psychology*, 80(3), 260-267. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.80.3.260>
- Atkinson, F., Martin, J.J., & Moore, E.W.G. (2022). A model of perfectionism, moral disengagement, altruism, and antisocial and prosocial behaviors in wheelchair athletes. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 1(aop), 1-18. <https://doi.org/10.1123/apaq.2021-0086>
- Bandura, A. (2002). Selective moral disengagement in the exercise of moral agency. *Journal of Moral Education*, (31), 101–119. <https://doi.org/10.1080/0305724022014322>
- Bao, Z., Zhang, W., Lai, X., Sun, W., & Wang, Y. (2015). Parental attachment and Chinese adolescents' delinquency: The mediating role of moral disengagement. *Journal of Adolescence*, (44), 37-47. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2015.06.002>
- Boardley, I.D., & Kavussanu, M. (2008). The moral disengagement in sport scale – short. *Journal of Sports Sciences*, 26, 1507–1517. <https://doi.org/10.1080/02640410802315054>
- Boardley, I.D., & Kavussanu, M. (2009). The influence of social variables and moral disengagement on prosocial and antisocial behaviours in field hockey and netball. *Journal of Sports Sciences*, 27(8), 843-854. <https://doi.org/10.1080/02640410902887283>
- Boardley, I.D., & Kavussanu, M. (2010). Effects of goal orientation and perceived value of toughness on antisocial behavior in soccer: The mediating role of moral disengagement. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 32(2), 176-192. <https://doi.org/10.1123/jsep.32.2.176>
- Conroy, D.E., Elliot, A.J., & Hofer, S.M. (2003). A 2×2 achievement goals questionnaire for sport: Evidence for factorial invariance, temporal stability, and external validity. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25(4), 456-476. <https://doi.org/10.1123/jsep.25.4.456>

- Çepikkurt, F. (2011). Üniversiteli hentbolcuların mükemmeliyetçilik ve kaygı düzeyleri ile başarı hedefleri ve müsabaka sonuçlarına yaptıkları yüklem biçimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor A.B.D.], Adana.
- Çifçi, F., Çepikkurt, F., Pehlevan, Z., & Ballıkaya E. (2017, November 15-18). Role of achievement goals, perfectionism and win-loss perception in determining the moral disengagement in athletes [Conference presentation abstract]. The 15th International Sport Sciences Congress, Antalya, Turkey.
- Duda, J.L., Olson, L.K., & Templin, T.J. (1991). The relationship of task and ego orientation to sportsmanship attitudes and the perceived legitimacy of injurious acts. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 62(1), 79-87. <https://doi.org/10.1080/02701367.1991.10607522>
- Duda, J. (2001). *Achievement goal research in sport: pushing the boundaries and clarifying some misunderstandings*. Glyn C. Roberts (Ed.), In *Advances in Motivation in Sport and Exercise* (pp 129-182). Human Kinetics.
- Dunn, J.G., Dunn, J.C., & Syrotuik, D.G. (2002). Relationship between multidimensional perfectionism and goal orientations in sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24(4), 376-395. <https://doi.org/10.1123/jsep.24.4.376>
- Flett, G.L., & Hewitt, P.L. (2016). *Reflections on perfection and the pressure to be perfect in athletes, dancers, and exercisers: A focus on perfectionistic reactivity in key situations and life contexts*. A. P. Hill (Ed.), In *The Psychology of Perfectionism in Sport, Dance And Exercise* (pp. 312-336). Routledge.
- Gentile, A., Milovanovic, I., Pišot, S., Bianco, A., & Lavanco, G. (2022). Moral disengagement in youth athletes: A narrative review. *Journal of Functional Morphology and Kinesiology*, 7(2), 1-13. <https://doi.org/10.3390/jfmk7020033>
- Gonçalves, C.E., e Silva, M.J.C., Cruz, J., Torregrosa, M., & Cumming, S. (2010). The effect of achievement goals on moral attitudes in young athletes. *Journal of Sports Science & Medicine*, 9(4), 605-611.
- Gutierrez, M., & Ruiz, L. M. (2009). Perceived motivational climate, sportsmanship, and students' attitudes toward physical education classes and teachers. *Perceptual and Motor Skills*, 108(1), 308-326. <https://doi.org/10.2466/pms.108.1.308>
- Gürpınar, B. (2015). Sporda ahlaktan uzaklaşma ölçeği kısa formunun Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(1), 57-64. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000269
- Hadley, A. (2015). Predicting moral behaviour in sport: individual and interactive relationships involving motivational climate, gender, and perfectionism, Unpublished Doctoral dissertation. Lakehead University Department of Kinesiology. Ontario, Canada
- Hardwick, B., Madigan, D.J., Hill, A.P., Kumar, S., & Chan, D.K. (2022). Perfectionism and attitudes towards doping in athletes: The mediating role of achievement goal orientations. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 20(3), 743-756. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2021.1891124>
- Hodge, K., & Lonsdale, C. (2011). Prosocial and antisocial behavior in sport: the role of coaching style, autonomous vs. controlled motivation, and moral disengagement. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 33(4), 527-547.
- Hsu, W.T., & Pan, Y.H. (2018). Moral disengagement and student misbehavior in physical education. *Journal of Sports Science & Medicine*, 17(3), 437-444.

- Işım, A.T., Güvendi, B., & Toros, T. (2015). Amatör lig futbolcularında sporda ahlaktan uzaklaşma, güdüsel iklim ve karar verme. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 5(1), 54-62. <https://doi.org/10.24289/ijsser.483295>
- Kavussanu, M. (2008). Moral behaviour in sport: A critical review of the literature. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1(2), 124-138. <https://doi.org/10.1080/17509840802277417>
- Kavussanu, M., & Ntoumanis, N. (2003). Participation in sport and moral functioning: Does ego orientation mediate their relationship?. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25(4), 501-518. <https://doi.org/10.1123/jsep.25.4.501>
- Kavussanu, M., & Spray, C. M. (2006). Contextual influences on moral functioning of male youth footballers. *The Sport Psychologist*, 20(1), 1-23. <https://doi.org/10.1123/tsp.20.1.1>
- Kavussanu, M., Yukhymenko-Lescroart, M.A., Elbe, A.M., & Hatzigeorgiadis, A. (2020). Integrating moral and achievement variables to predict doping likelihood in football: A cross-cultural investigation. *Psychology of Sport and Exercise*, 47, 101518. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2019.04.008>
- Kazak-Çetinkalp, Z. (2009). Sporda hür irade kuramı ve başarı hedefi kuramının değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar A.B.D. İzmir.
- Miller, B.W., Roberts, G.C., & Ommundsen, Y. (2004). Effect of motivational climate on sportpersonship among competitive youth male and female soccer players. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 14, 193–202. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2003.00320.x>
- Ommundsen, Y., Roberts, G.C., Lemyre, P.N., & Treasure, D. (2003). Perceived motivational climate in male youth soccer: Relations to social–moral functioning, sportpersonship and team norm perceptions. *Psychology of Sport and Exercise*, 4(4), 397-413. [https://doi.org/10.1016/S1469-0292\(02\)00038-9](https://doi.org/10.1016/S1469-0292(02)00038-9)
- Slade, P.D., & Owens, R.G. (1998). A dual process model of perfectionism based on reinforcement theory. *Behavior Modification*, 22(3), 372-390. <https://doi.org/10.1177/0145445598022>
- Sarı, İ., & Deryahanoğlu, G. (2019). Sporcularda ahlaktan uzaklaşmanın güdüsel iklim ve sporcuların önem verdikleri özellikler ile ilişkisi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(4), 91-104. <https://doi.org/10.33689/sportmetre.536451>
- Sheikh, S., & Janoff-Bulman, R. (2010). Tracing the self-regulatory bases of moral emotions. *Emotion Review*, 2(4), 386-396. <https://doi.org/10.1177/1754073910374660>
- Shields, D.L., Funk, C.D., & Bredemeier, B.L. (2018). Relationships among moral and contesting variables and prosocial and antisocial behavior in sport. *Journal of Moral Education*, 47(1), 17-33. <https://doi.org/10.1080/03057240.2017.1350149>
- Soygüden, A., & Gül, M. (2014). Uluslararası düzeyde başarılı olmuş güreşçilerin kişilik özelliklerinin incelenmesi; Yasar Doğu örneği. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(1), 63-75.
- Stanger, N., Backhouse, S.H., Jennings, A., & McKenna, J. (2018). Linking motivational climate with moral behavior in youth sport: The role of social support, perspective taking, and moral disengagement. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 7(4), 392- 407. <https://doi.org/10.1037/spy0000122>
- Stanger, N., Kavussanu, M., & Ring, C. (2021). Linking facets of pride with moral behaviour in sport: the mediating role of moral disengagement. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(6), 929-942. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2020.1830825>

- Stoeber, J. (2014). How other-oriented perfectionism differs from self-oriented and socially prescribed perfectionism. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 36(2), 329-338.
- Stoeber, J. (2015). How other-oriented perfectionism differs from self-oriented and socially prescribed perfectionism: Further findings. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 37(4), 611-623.
- Stoeber, J., Noland, A. B., Mawenu, T. W., Henderson, T. M., & Kent, D. N. (2017). Perfectionism, social disconnection, and interpersonal hostility: Not all perfectionists don't play nicely with others. *Personality and Individual Differences*, (119), 112-117. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.07.008>
- Uzun, R.N., Karakuş, K., Barut, Y., & Çebi, M. (2021). Sporda ahlaksal değerler: Fair play. *Rol Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 93-102. <https://doi.org/10.29228/roljournal.51395>
- Vansteenkiste, M., Mouratidis, A., & Lens, W. (2010). Detaching reasons from aims: Fair play and well-being in soccer as a function of pursuing performance-approach goals for autonomous or controlling reasons. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 32(2), 217-242. <https://doi.org/10.1123/jsep.32.2.217>
- Visek, A., & Watson, J. (2005). Ice hockey players' legitimacy of aggression and professionalization of attitudes. *The Sport Psychologist*, (19), 178-192. <https://doi.org/10.1123/tsp.19.2.178>
- Yalçın, M.G., Şenyurt, A.Y., Gültepe, B., & Coşkun, H. (2016). Ahlâkî uzaklaşma ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 309-332.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Ferhat ÇİFÇİ
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Ferhat ÇİFÇİ Ersin BALLIKAYA
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Ferhat ÇİFÇİ Ersin BALLIKAYA
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Ferhat ÇİFÇİ Ersin BALLIKAYA
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Ferhat ÇİFÇİ
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Artvin Çoruh Üniversitesi Etik Kurulunun 28.04.2020 tarihli ve E.5208 sayılı kararı ile yürütülmüştür. <i>This research was carried out with the decision of Artvin Coruh University Ethics Committee dated 28.04.2020 and numbered E.5208.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.